

KLIMAATPLAN 2014-2018

Brugge heeft een hart voor het klimaat!

Ambitie van Brugge

De Stad Brugge wil minstens 20% CO₂ reductie, minstens 20% energiebesparing en minstens 20% hernieuwbare energie realiseren op haar grondgebied tegen 2020 (tov 2011).

De Stad Brugge wil minstens 50% CO₂ reductie en 20% energiebesparing voor haar eigen patrimonium (incl. openbare verlichting).

Tegen 2050 wil de Stad Brugge klimaatneutraal¹ zijn voor het ganse grondgebied.

INHOUD

Pijler 1: Meten en monitoren naar klimaatneutraliteit.

Pijler 2: Het stadspatrimonium wordt energie-efficiënter.

Pijler 3: Duurzame mobiliteit verhoogt de kwaliteit en de leefbaarheid van de Brugse binnenstad.

Pijler 4: Alle vergunningen, reglementen en subsidies ondergaan een klimaattoets.

Pijler 5: Stad Brugge initieert en ondersteunt klimaatbewust gedrag.

Pijler 6: Stad Brugge werkt samen met partners aan klimaatneutraliteit.

Pijler 7: Stad Brugge kiest maximaal voor hergebruik van materialen (sluiten van kringlopen).

Pijler 8: Brugge verhoogt haar veerkracht tegen de gevolgen van klimaatverandering door meer groen in de stad.

¹ Klimaatneutraliteit wordt bereikt als er een evenwicht is tussen de uitstoot van broeikasgassen (CO₂, methaan en lachgas) enerzijds en de opname van broeikasgassen door de natuur anderzijds.

walweinsteat 20, b-8000 brugge | www.brugge.be

openingsuren: maandag tot vrijdag 8.30 u. - 12.00 u. en 14.00u. - 16.00u, dinsdag 14.00 u. - 18.00 u

gelieve alle briefwisseling te richten aan

het college van burgemeester en schepenen, burg 12, b-8000 brugge

Pijler 1. Meten en monitoren naar klimaatneutraliteit

1. Opmaak van de nulmeting (*Leefmilieu*)

Aan de hand van beschikbare data (energieverbruiken, wagenpark, mobiliteit, tertiaire sector, woningen enz.) en een aantal aannames, wordt een inventarisatie gemaakt van de CO₂-emissie voor het eigen stadspatrimonium, mobiliteit, residenties en de tertiaire sector. Deze nulmeting is verplicht in te dienen bij de Europese Commissie na het ondertekenen van de Covenant of Mayors.

2. Energieboekhouding (*Energieambtenaar*)

De huidige energieboekhouding, die reeds een 50-tal gebouwen omvat, wordt uitgebreid naar het volledig stadspatrimonium.

Deze energieboekhouding, die momenteel in Excel is uitgevoerd, moet op een professionelere manier herwerkt worden waarbij ook de historiek van acties wordt opgenomen.

3. Energieprestatiecertificaat (*Energieambtenaar*)

Voor alle stadsgebouwen die verwarmd worden ten behoeve van mensen wordt een energieprestatiecertificaat opgemaakt door de energieambtenaar.

4. Energiescan stadsgebouwen (*Patrimonium*)

50% van alle stadsgebouwen ondergaan gedurende de planperiode een volledige energiescan. Hiervoor wordt Eandis aangesproken die dit kosteloos in het dienstenpakket voor steden aanbiedt.

5. Thermografische luchtfoto (*Leefmilieu ism vereniging De Schakelaar*)

Er wordt een thermografische luchtfoto gemaakt van het ganse Brugse grondgebied. Aan de hand van deze foto krijgen burgers individuele informatie over de isolatiegraad van hun woning en worden gerichte acties uitgewerkt door de Stad en vereniging De Schakelaar die er toe moeten leiden dat de isolatiegraad van woningen verbetert. Deze acties gaan van informeren over hoe te isoleren, tot groepsaankopen, subsidie enz.

6. Monitoring van de luchtkwaliteit (*Leefmilieu*)

Het Stadslaboratorium monitort de verschillende parameters van de luchtkwaliteit (fijn stof (PM₁₀), NO_x en CO₂). Deze data kunnen gebruikt worden als nulmeting, of als criterium bij scenariobepalingen bij geplande infrastructuurwerken in de stad. Ze geven ook aan waar knelpunten zijn en hoe de toestand evolueert na ingrepen.

Pijler 2. Het stadspatrimonium wordt energie-efficiënter

7. Planmatig en proactief onderhoud van stadsgebouwen (*Patrimonium*)

Er wordt maximaal ingezet op quick wins (bijv. installatie van lichtsensoren, vastzetten van chauffageknoppen) om energieverliezen te beperken en er wordt maximaal ingezet op proactief onderhoud van installaties zodat geanticipeerd wordt op ad hoc interventies bij defecten. Dit alles moet leiden tot een duurzamer onderhoud van het stadspatrimonium.

8. Voorzien in adequaat onderhoud om energiebesparing na investeringen te realiseren (*Patrimonium*)

Investeringen die moeten leiden tot een energiebesparing (bijv. plaatsen dubbele beglazing) moeten ook effectief die energiebesparing realiseren. Daartoe moet ook na de installatie voldoende opvolging en bijsturing voorzien worden.

9. Ambitieniveau renovatieprojecten (*Patrimonium*)

Er wordt een ambitieniveau opgebouwd voor renovatieprojecten waarbij de energicoördinator in samenspraak met de werkgroep 'energiebeheer voor eigen gebouwen' de kosten en baten afweegt. Er wordt geopteerd om voor de U-waarden 10 punten beter te scoren dan de voorwaarden die opgelegd zijn door het VEA.

10. Jeugd- en sportlokalen (*Patrimonium*)

Voor de jeugd- en sportverenigingen wordt een lijst opgemaakt van (gemakkelijk realiseerbare) energiebesparende maatregelen.

11. Onderzoek haalbaarheid BEN-gebouw/passiefbouw stadsgebouwen (*Dienst Patrimonium*)

BEN wordt de norm en passiefbouw wordt overwogen bij elk nieuwbouwproject.

12. Minstens 5 projecten in kader van hernieuwbare energie tegen 2018 in stadsgebouwen. (*Patrimonium*)

De bestaande initiatieven van hernieuwbare energie worden gehandhaafd. Bij vervanging van installaties wordt onderzocht of de oude installatie kan vervangen worden door een installatie ter productie van hernieuwbare energie (zonneboilers, fotovoltaïsche panelen, windmolens, WKK, biobrandstoffen...). Bij elke vervanging worden de mogelijkheden van innovatieve technieken afgetoetst.

13. Energiebesparend plan openbare verlichting en monumentverlichting (*Wegendienst/Patrimonium*)

De stad Brugge investeert in energiezuinige verlichting (bijv. LED) waarbij 20% energiebesparing wordt gerealiseerd ten opzichte van de voor handen zijnde nulmeting in 2010.

De monumentverlichting in deelgemeenten wordt 's nachts volledig gedoofd.

Voor openbare verlichting, waar de facturatie gebaseerd is op vermogen en branduren, wordt, in samenwerking met Eandis, een energiebesparend plan uitgewerkt met de mogelijkheid om energiebesparende maatregelen direct in energieverbruik en facturatie om te zetten.

14. 100% groene stroom (*Energieambtenaar*)

De stad Brugge voorziet in de voortzetting van de strategie van 2010, waarbij 100% groene stroom wordt voorzien in gebouwen, openbare verlichting en vaste kasten.

Pijler 3. Duurzame mobiliteit verhoogt de kwaliteit en leefbaarheid van de Brugse binnenstad

15. Brugge fietsstad: Fietsplan Brugge (*Mobiliteit*)

- Jaarlijkse organisatie van Autoloze Zondag.
- Respecteren en toepassen van de stedenbouwkundige verordening inzake het voorzien van overdekte fietsstallingen teneinde het gebruik van de fiets te promoten.
- Op vlak van duurzaam woon-werkverkeer: uitvoeren masterplan fiets voor de haven.
- Stadspersoneel blijven stimuleren om STOP-principe te hanteren o.a. door mooie comfortabele fietsstallingen te voorzien bij stadsdiensten (bijv. binnenplein Brugse Vrije) en door te blijven inzetten op gebruik van de fiets voor woon-werk- en dienstverplaatsingen, de fietsvergoeding, Blue Bike, studentenfietsen, deelname actie "Ik KYOTO",.....
- Voorzien van publieke fietspompen in de stad .
- Missing links in fietsroutenetwerk wegwerken.
- Voorzien van bijkomende comfortabele en veilige fietsparkeerinfrastructuur zowel in de binnenstad als in de deelgemeenten. In de buurt van de Markt komt een fietsparking .

16. Mobiliteitsplan: (*Mobiliteit*)

- Hanteren van STOP-principe bij adviseren van plannen, stedenbouwkundige aanvragen en RUPS.
- Promoten openbaar vervoer door intense samenwerking met De Lijn, met in de binnenstad invoering van kleine bussen.
- Ontwikkelen van nieuwe randparkings en P&R-terreinen en de bestaande evalueren en eventueel optimaliseren, met een vlotte en regelmatige verbinding met het stadscentrum in samenwerking met De Lijn en fietsverhuur ter plaatse. Voor bewoners wordt gezocht naar meer bewonersparkeermogelijkheden; een parkeerplan wordt opgesteld voor elke deelgemeente
- Project City depot: ontwikkelen van een slimme stedelijke distributie, in eerste instantie in de binnenstad met later uitbreiding naar de andere deelgemeenten.
- Bewerkstelligen van autoluwe winkelstraten in de binnenstad
- Promoten (elektrisch) autodelen in Brugge, voorzien van oplaadinfrastructuur ter hoogte van de autodeelparkeerplaatsen.

17. Eigen wagenpark (*Patrimonium*)

- Geleidelijke vervanging van de meest vervuilende voertuigen in het eigen wagenpark door milieuvriendelijkere en energiezuinigere exemplaren.
- Cambio-principe voor dienstwagens: rationaliseren van het aantal dienstvoertuigen en meer autodelen tussen de diensten.

Pijler 4. Alle vergunningen, reglementen en subsidies ondergaan een klimaattoets

18. Heroriëntering van bestaand premiestelsel woondienst (*Woondienst*)

Een volledige heroriëntering van het premiestelsel in de stad Brugge wordt nagestreefd. Het huidige stelsel dat gebaseerd is op renovatie wordt herwerkt in een stelsel dat gebaseerd is op energiereductie.

19. Lichtplan bedrijven (*Leefmilieu*)

De Stad neemt reeds geruime tijd in de milieuvergunning van grote verbruikers de verplichte opmaak van een lichtplan op, waarbij het bedrijf dient na te gaan hoe lichtpollutie en -verbruik kunnen gereduceerd worden.

20. Energieplan bedrijven (*Leefmilieu*)

Broeikasgasinrichingen moeten wettelijk verplicht (cfr. Vlarem) een energieplan of energiestudie opmaken. De Stad neemt in haar adviezen op dat, indien blijkt uit deze studie dat maatregelen noodzakelijk zijn, dat deze binnen de 3 jaar uitgevoerd moeten zijn.

21. Zero-waste water beleid bedrijven (*Leefmilieu*)

In milieuvergunningen wordt verder aandacht besteed aan 'zero waste water' maatregelen (bijv. opvang en hergebruik van regenwater).

22. Afvalpreventie bedrijven (*Leefmilieu*)

In milieuvergunningen wordt verder aandacht besteed aan het beperken van afval aan de bron via het opleggen van bijzondere voorwaarden in de milieuvergunning (bijv. voorwaarden aangaande recyclage, verpakkingsmateriaal,...).

23. Duurzaamheidscriteria verankeren in bestaande reglementering

Bij veranderingen aan bestaande reglementen worden duurzaamheidscriteria mee opgenomen.

24. Afsprakennota beschermde zichten en panden (*DRO*)

Het moet voor burgers die willen investeren in maatregelen m.b.t. rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie duidelijk zijn wat al dan niet toegelaten is en welke de regels zijn bij beschermde zichten en panden. Daartoe wordt een afsprakennota opgemaakt tussen de betrokken stadsdiensten en andere overheden, die de basis vormt voor communicatie naar burgers (bijv. aan het energieloket).

Pijler 5. Stad Brugge initieert en ondersteunt klimaatbewust gedrag

25.Sensibilisering personeel (*Leefmilieu*)

Jaarlijks minstens 1 sensibiliseringsactie om het personeel te sensibiliseren over hun rol in het energieverbruik.

26.Sensibilisering Burger

Communicatie-initiatieven worden waar mogelijk aangegrepen om de burger te sensibiliseren om zelf duurzamer te wonen en (ver)bouwen. Ook actieve en interactieve visualisatiemogelijkheden voor de aanwezige duurzame maatregelen worden zoveel als mogelijk nagestreefd. Bijv. prikkelwoningen, initiatieven i.s.m. Vormingsplus, organisatie van een jaarlijkse Brugse energiemarkt op de Markt.

27.Energiejacht (*Leefmilieu*)

Blijven ondersteunen van het project Energiejacht van de BBL

28.Charter duurzame en energievriendelijke evenementen (*Leefmilieu*)

Met organisatoren van evenementen wordt bij ieder evenement een charter overeengekomen waarbij duurzaamheid en energievriendelijkheid de basis vormen.

29.Groene Sleutel (*Toerisme*)

De stad Brugge promoot het beleid "groene sleutel" waarbij toeristische attracties volgens het groen label worden ingedeeld.

30.Green track cultuurcentra. (*cultuurbeleidscoördinator*)

Green track houdt in dat cultuurcentra actief maatregelen nemen i.k.v. energiebesparing, duurzaam materialengebruik, duurzame catering en drukwerk, milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen enz.. de Stad Brugge ondersteunt dit voor haar eigen cultuurcentra.

30.Groepsaankopen

De Stad en het OCMW stimuleren groepsaankopen voor bijv. dakisolatie, zonneboilers, warmtepompen, zonnepanelen voor alle Bruggelingen, i.s.m. bestaande actoren.

31.Thuiswerken (*Personeelsdienst*)

Invoeren "thuiswerken" voor personeel in functie van minder ruimtegebruik en het verminderen van de ecologische voetafdruk.

32.Donderdag Veggiedag (*Leefmilieu*)

Voorzien van een vegetarisch alternatief voor eigen personeel i.s.m. EVA vzw en de cateraar. Uitbouwen van de campagne Donderdag Veggiedag naar scholen en burgers.

33. Duurzame aankopen

De stad Brugge voorziet in duurzame aankopen met exclusiviteit voor FSC hout, duurzaam kantoomateriaal, duurzame schoonmaakmiddelen, energiezuinige apparaten en energiezuinige feestverlichting.

34. Systematisch vervangen van milieuonvriendelijke voorwerpen door duurzame alternatieven

De Stad Brugge vervangt systematisch milieuonvriendelijke voorwerpen in haar organisatie door duurzame alternatieven. Bijv. metalen koffielepels ipv plasticen, duurzame gadgets, composteerbare wikkel rond Bruggespraak,...

Wanneer toch gekozen wordt voor niet duurzame alternatieven, wordt dit gecompenseerd bijv. via CompenCO2.

35. Papier beleid (*Informatica/Leefmilieu*)

Er wordt actief ingezet op een minder-papier verbruik, door te blijven hameren op een mentaliteitswijziging, maar ook door in te zetten op verdere digitalisering; wantoestanden van papierverspilling zullen in de kijker worden gezet en er wordt periodiek gerapporteerd over het papierverbruik.

36. Vliegtuigreizen (*Personeelsdienst*)

Vliegreizen voor personeelsleden en college van burgemeester en schepenen onder de 600 km worden zoveel mogelijk vermeden. Voor de toch gemaakte vliegreizen wordt onderzocht hoe deze kunnen gecompenseerd worden (bv. via CompenCO2)

37. Moestuiniëren op braakliggende percelen (*Leefmilieu/Groendienst*)

Project uitwerken om braakliggende terreinen (tijdelijk) beschikbaar te stellen voor burgerinitiatieven rond moestuiniëren ter bevordering van de sociale cohesie, de gezondheid van de bewoners en de visuele aantrekkelijkheid van de wijk.

38. Stadslandbouw (*Leefmilieu/Groendienst*)

Stimuleren van volkstuintjes, stadslandbouw, permacultuur, minimoestuinen, wijktuiniëren, windowfarming, composteren en kringlooptuiniëren, i.s.m. externe partners.

39. Ondersteunen uitbouw netwerk lokale voedingsketen (*Economie*)

Ondersteunen lokale landbouwbedrijven in functie van duurzame landbouw, uitbouw netwerk lokale voedingsketens met plaatselijke landbouwbedrijven per vestigingszone/deelgemeente: aanbieden van weekpakket aan particulieren (aanbod zuivel, vlees, groenten en fruit online bestelling in combinatie met thuislevering via fietskoeriers of afhaalpunten) bijv. i.s.m. Community Supported Agriculture.

40. Stimuleren van duurzaam toerisme (*Toerisme*)

Stimuleren van duurzaam toerisme: promotie fietstoerisme (bijv. verhuren/gratis aanbieden van bakfietsen t.h.v. station voor 1 dagje Brugge met kids, fietstaxi vanuit station naar hotel), energiezuinige B&B, restaurant met streekeigen producten, stadswandeling(en) met aandacht voor kringloopwinkels, eco-restaurants/shops (cfr principe van 100% gidsen), verhuren van ecoscooter /bakfiets voor een dagje aan zee via plattelands- of cultuurroute (Lissewege, Zwankendamme – opwaardering van deze deelgemeenten).

Pijler 6. Stad Brugge werkt samen met partners aan klimaatneutraliteit

41. Interne organisatie (Leefmilieu)

Werken naar klimaatneutraliteit is een opdracht voor alle stadsdiensten. Via de werkgroep Klimaat en Energie en thematische subwerkgroepen worden acties voorbereid en wordt er gerapporteerd aan het college van burgemeester en schepenen.

42. Klimaatworkshop (Leefmilieu)

Er worden klimaatworkshops georganiseerd met externe mogelijke partners zoals Vives, HOWEST, MBZ, verenigingen uit het middenveld, burgerinitiatieven,... om te polsen naar een mogelijke samenwerking, om een bredere en betere kijk te krijgen op haalbare oplossingen voor het klimaatprobleem in Brugge en op die manier het klimaatplan verder onderbouwen, versterken en bijsturen.

43. Brugs klimaatforum (Leefmilieu)

Met geëngageerde partners/verenigingen wordt er een Brugs klimaatforum opgericht dat als kennisplatform fungeert, waar mensen uit verschillende hoeken en met diverse achtergrond worden samengebracht om ideeën uit te wisselen, kennis te delen en advies te geven aan de Stad.

44. Energieloket (Leefmilieu i.s.m. vereniging De Schakelaar)

Via een degelijk uitgewerkt energieloket ism vereniging De Schakelaar (OCMW) wordt informatie gegeven aan de burger betreffende energiebesparende maatregelen, energiescans, bouwadvies, passief bouwen,....

45. Energieconvenant met sociale huisvestingsmaatschappijen (Woondienst)

Afsluiten van een energieconvenant met sociale huisvestingsmaatschappijen: aandacht voor energie, groene longen, ontmoetingsruimtes, mobiliteit, ...

46. Rweg engagementsverklaring met externe partners (Algemeen Bestuur)

Opstellen van een engagementsverklaring tussen de Stad en de met de Stad verbonden organisaties (bv. MBZ, TMVW, OCMW, IVBO, ...) inzake het implementeren van rationeel water- en energiegebruik en duurzaam bouwen in het algemeen.

47. Milieuzorg op School (MOS) (Leefmilieu)

Aandacht voor het thema 'Klimaat' stimuleren door het beter bekend maken van het huidige aanbod en het bijkomend uitwerken van extra materiaal.

48. 'Klimaatscholen' (Leefmilieu)

Voortzetten van het project 'Klimaatscholen' (secundaire stadsscholen), waarbij een energiescan van de school wordt gekoppeld aan een educatief project rond rationeel energiegebruik en duurzaam bouwen voor leerkrachten en leerlingen.

49. Milieupremie (Leefmilieu)

Behoud van de milieupremie (o.a. voor REG-maatregelen) aan scholen.

50. Duurzame visserij (*Economie*)

Duurzame visserij (alternatieve duurzame vissen of duurzame visvangst) promoten en bekendmaken van minder gekende vissoorten in samenwerking met vismarkt, restaurants en Zeebrugse visveiling.

51. Duurzaam Ondernemen (*Economie*)

Milieubewust en duurzaam ondernemen is een belangrijk selectiecriteria voor het aantrekken van bedrijven op de Brugse bedrijventerreinen.

52. Green Award Haven

De MBZ stimuleren om toe te treden tot het Green Award systeem, waarbij schepen die voldoen aan strenge milieu- en veiligheidscriteria korting krijgen op de haventaksen.

53. Duurzaam havenverkeer

Een slimme organisatie van het havenverkeer ontwikkelen waarin het vervoer van de vracht over het spoor en het water prioritair zijn ten opzichte van het wegverkeer.

54. Uitbreiding van het warmtenet (*Leefmilieu*)

De stad Brugge participeert in het onderzoek naar de uitbreiding van warmtenetten i.s.m. de provincie West-Vlaanderen en de POM.

55. Opmaak van een windplan (*DRO*)

Voor het Brugse grondgebied wordt een windplan opgemaakt waarin zones voor het plaatsen van windtubines worden aangeduid. Hierbij is zowel aandacht voor grote windturbines als voor kleinere modellen (voor kantoorgebouwen en individuele woningen).

Pijler 7: Stad Brugge kiest voor maximaal hergebruik van materialen en sluiten van kringlopen

56. Kringloopexpo (*Brugge Plus*)

Stad Brugge blijft de kringloopexpo van Brugge Plus organiseren waarbij materialen uit de cultuursector een tweede leven wordt geschonken.

57. Give box (*Leefmilieu*)

Publieke open kast waar buurtbewoners met speelgoed, kledij en kleine huisraad terecht kunnen en mensen die ze nodig hebben deze kunnen meenemen, i.k.v. bijv. speelstraten, straatfeesten, buurtcomité. Dit kan georganiseerd worden i.s.m. bestaande actoren die hierin reeds actief zijn.

58. Recuperatie van afval bij bedrijven (*Economie*)

Draagvlak creëren voor integrale recuperatie van afval bedrijven: stromen in kaart brengen, onderzoek naar mogelijkheden van hergebruik (vraag en aanbod, oogstkaarten, digitale marktplaats, ruilen en verhandelen van gebruikte goederen).

59. Premie voor ecologische luiers (*Leefmilieu*)

Haalbaarheid onderzoeken van een premie voor ecologische luiers.

Pijler 8: Brugge verhoogt haar veerkracht tegen de gevolgen van klimaatverandering door meer groen in de stad

60. Aanplanten van bossen (*Groendienst*)

Oordeelkundig aanplanten van minstens 2 ha bos per jaar, met als streefdoel 20 ha bos extra tegen 2020.

61. Duurzaam parkbeheer (*Groendienst*)

Ontwerpen van groenaanleg afstemmen op energie-arm onderhoud cfr. de beginselen van harmonisch parkbeheer.

62. Inventarisatie en planning (*Groendienst*)

Er wordt een inventaris gemaakt van het bestaande groen en het bomenbestand. Groen wordt een elementair deel van ruimtelijke planningsprocessen.

63. Ecologische voetafdruk onderhoud (*Groendienst*)

Evaluëren en afwegen van bepaalde onderhoudshandelingen i.f.v de ecologische voetafdruk (verhakselen, regelmatig maaien,...)